

Risk- och sårbarhetsanalys folkhögskola 2026

Sammanfattning

- Folkhögskolorna ska under 2026 genomföra en risk- och sårbarhetsanalys med fokus på organisationens ekonomi. Detta kan genomföras som en uppdatering av förra årets analys som genomfördes för samma område.
- Samtliga folkhögskolor ska skicka in resultatet av analysen till Folkbildningsrådet senast 15 oktober 2026. Insamlingen kommer ske via en enkät med strukturerade frågor om identifierade risker, bedömning av riskerna samt planerade åtgärder.
- Folkbildningsrådet kommer bland annat att använda de insamlade resultaten som en del av sin egen riskanalys, samt för att planera kommande uppföljande och stödjande insatser gentemot folkhögskolorna.
- Uppdraget har även som syfte att bidra till att folkhögskolorna som helhet får ökad kompetens i att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser.

Bakgrund

I villkoren för statsbidrag framkommer att en folkhögskola ska ha dokumenterade system för risk och väsentlighetsanalyser. Detta har under flera år följts upp via beskrivningar av kvalitetsarbetet inom ramen för uppföljningsarbetet. Under 2024 och 2025 har folkhögskolorna arbetat systematiskt med risk- och sårbarhetsanalys utifrån uppdrag från Folkbildningsrådet. 2025 års resultat visade följande mönster:

Risker inom ekonomi:

- Högt bidragsberoende kombinerat med att statsbidragen inte räknas upp i takt med kostnadsökningar
- Omfattande underhållsskulder i fastigheter
- Urholkat eget kapital och likviditetsbrist

Risker inom administrativ kapacitet:

- Personberoende och sårbarhet vid sjukdom eller personalavgång
- Ökade rapporteringskrav som belastar slimmade administrativa organisationer
- Bristande dokumentation av rutiner

För att stärka folkhögskolornas motståndskraft och internkontroll fortsätter arbetet under 2026, med ett fortsatt fokus på ekonomi men nu med insamling från alla skolor.

Då det ovan redovisade resultatet från 2025 endast bygger på insamling av ett 20-tal skolor, samtliga rörelseägda, är det inte fullt ut relevant för de flesta regionägda folkhögskolor. Vi har därför valt att i år formulera specifika uppdragsbeskrivningar för regionägda respektive rörelseägda folkhögskolor.

Uppdrag risk- och sårbarhetsanalys 2026

Styrelse och ledning vid samtliga rörelseägda folkhögskolor har i uppdrag att under 2026 genomföra en risk- och sårbarhetsanalys **med fokus på ekonomiska processer och styrning**. Analysen ska omfatta:

- Intäktsstruktur och bidragsberoende
- Ekonomistyrning och kontroll
- Fastighetsunderhåll och investeringar
- Personalkostnader och bemanning

Med ekonomi menar vi hela folkhögskolans organisation, dvs inte bara statsbidraget utan alla ekonomiska processer som påverkar eller riskerar att påverka folkhögskoleverksamheten.

Notera att det är möjligt att bygga årets analys på förra årets arbete. Det är dock **viktigt att en uppdatering sker** för att fånga redan genomförda åtgärder samt eventuella ekonomiska händelser som inträffat efter analysens genomförande.

Samtliga folkhögskolor ska skicka in sin sammanställning via en enkät som distribueras av Folkbildningsrådet i början av hösten 2026. Enkäten kommer att innehålla strukturerade frågor om:

- Identifierade riskområden
- Bedömning av sannolikhet och konsekvens per riskområde
- Planerade åtgärder på kort sikt och längre sikt, per riskområde

I arbetet ska relevanta funktioner och kompetenser inom organisationen involveras, för att säkerställa en bred och djup analys. Arbetet är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och ska bidra till en ökad beredskap på respektive folkhögskola inför framtida utmaningar. Resultatet av analysen ska sammanställas och kunna utgöra underlag för framtida planering och beslut.

Folkbildningsrådet kommer använda det samlade resultatet av samtliga folkhögskolors riskanalyser:

- För planering av riktade uppföljningsinsatser
- För att identifiera sektorsgemensamma utmaningar som kräver strukturella lösningar
- Som del av egen riskanalys
- Som underlag för dialog med uppdragsgivare om folkbildningens förutsättningar

Resultatet är också en viktig kunskapskälla i det pågående utvecklingsarbetet av den ekonomiska uppföljningen.

Metod och genomförande

Analysen genomförs förslagsvis enligt den metod med fyra faser som beskrivs i metodhandboken *Risk- och sårbarhetsanalys i folkbildningen*:

1. **Kartläggning** – Identifiera centrala ekonomiska och administrativa processer samt dess beroenden.
2. **Framtagande av riskscenarier** – Utveckla möjliga scenarier där dessa processer utsätts för påfrestningar.

3. **Identifiering av risker och sårbarheter** – Bedöm vilka risker som är mest relevanta samt organisationens sårbarhet i dessa sammanhang.
4. **Framtagande av åtgärdsförslag** – Utveckla konkreta förslag för att minska identifierade risker och stärka organisationens kapacitet.

Som ytterligare stöd finns i Bilaga 1 ett antal frågeställningar som kan hjälpa till att hitta riskområden och att bedöma dem.

Om ni väljer att använda någon annan metod ska **identifierade risker, bedömning av sannolikhet och konsekvens samt framtagna åtgärder tas fram för att skickas in**. Oavsett metod ska ni i bedömningen av riskerna använda **skalan 1–5**.

För att analysen ska vara användbar och träffsäker är det viktigt att:

- Fokusera på interna risker och sårbarheter – Risker som organisationen själv kan påverka, såsom ekonomistyrning, administrativa rutiner, digital säkerhet och kompetensförsörjning, bör stå i centrum.
- Undvika att enbart hänvisa till externa faktorer – Även om exempelvis minskade statsbidrag utgör en risk, ligger lösningen i hur organisationen hanterar och anpassar sig till förändringar, snarare än i själva händelsen.
- Inte underskatta risker – Ekonomiska och administrativa utmaningar kan upplevas som lågprioriterade i det dagliga arbetet, men de kan få stora konsekvenser vid en kris. En realistisk riskbedömning är avgörande.

För mer detaljerad vägledning hänvisas till användarinstruktionen från sidan 11 i metodhandboken, som finns här: [Risk- och sårbarhetsanalys i folkbildningen](#)

Om ni har frågor kontakta gärna oss på Folkbildningsrådet:

Ingela Johansson
Uppföljning folkhögskola
ingela.johansson@folkbildningsradet.se

Peter Nilsson
Ekonomisk uppföljning
peter.nilsson@folkbildningsradet.se

Bilaga: Stöd för risk- och sårbarhetsanalys inom ekonomi

Denna bilaga är ett stöd för folkhögskolor som vill ha en tydligare struktur i sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalys. Ni behöver inte besvara alla frågor – de är tänkta som ett verktyg för att hitta områden, processer och rutiner som folkhögskolan behöver ta med i sin analys.

Ekonomi

- 1. Intäktsstruktur och bidragsberoende**
 - a. Hur ser fördelningen och förhållandet ut mellan statsbidrag, regionbidrag, kursavgifter och andra intäkter ut på er folkhögskola?
 - b. Finns det en sårbarhet i beroendet av en specifik finansiering, vad händer om den förändras eller försvinner?
 - c. Hur påverkas verksamheten om antalet deltagarveckor minskar med 10%, 20% eller 30%?
 - d. Finns det en strategi för att diversifiera intäktskällor (t.ex. externa projekt, uppdragsutbildning, fondmedel)?
 - e. Finns det en rutin för att säkerställa korrekt rapportering av uppgifter och underlag som är en förutsättning för tilldelning av statsbidrag?
- 2. Ekonomistyrning och uppföljning**
 - a. Finns det en flerårsbudget eller ekonomisk plan för de kommande 3-5 åren?
 - b. Finns det tydliga rutiner för budgetering, uppföljning och ekonomisk rapportering?
 - c. Finns det rutiner för att snabbt kunna upptäcka ekonomiska avvikelser från budget?
 - d. Vilka nyckeltal följs regelbundet (soliditet, kassalikviditet, resultatmarginal mm)?

- e. Vilken beredskap finns om skolan går med underskott under längre perioder?
 - f. Finns det fungerande internkontroll för att förhindra ekonomiska avvikelser och oegentligheter?
3. Fastighetsunderhåll och investeringar
- a. Finns det en aktuell underhållsplan och budget för skolans fastigheter?
 - b. Finns det en uppskattning av den eventuella underhållsskuld?
 - c. Hur påverkar fastighetskostnader som uppvärmning och el verksamheten vid prishöjningar?
 - d. Finns det behov av större investeringar i fastighet, utrustning eller IT-system?
4. Personalkostnader och bemanning
- a. Hur har personalkostnaderna utvecklats jämfört med intäktsutvecklingen de senaste 3 åren?
 - b. Finns det flexibilitet i organisationen att anpassa personalkostnaderna vid behov?
 - c. Hur kritiskt är beroendet av enskilda nyckelpersoner inom ekonomi, administration eller ledning?
 - d. Finns det dokumenterade rutiner för olika former av rapportering som fungerar vid personalbortfall?